

Til lovforslag nr. L 188

Folketinget 2012-13

Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 16. maj 2013

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om frikommuner

(Yderligere forsøgsmuligheder for frikommunerne)

[af økonomi- og indenrigsministeren (Margrethe Vestager)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 15 ændringsforslag til lovforslaget.

Økonomi- og indenrigsministeren har stillet ændringsforslag nr. 2, 6, 10 og 14. Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 1, 3-5, 7-9, 11-13 og 15.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. marts 2013 og var til 1. behandling den 5. april 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kommunaludvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og økonomi- og indenrigsministeren sendte den 13. februar 2013 dette udkast til udvalget, jf. KOU alm. del – bilag 45. Den 20. marts 2013 sendte økonomi- og indenrigsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget, og den 27. marts 2013 sendte økonomi- og indenrigsministeren et supplerende høringsnotat.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 6 spørgsmål til økonomi- og indenrigsministeren og 1 spørgsmål til ministeren for by, bolig og landdistrikter til skriftlig besvarelse, som disse har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af økonomi- og indenrigsministerens stillede ændringsforslag.

Venstres medlemmer af udvalget mener, at forslaget om at give yderligere lovhjemmel til 27 forsøg i de ni udvalgte frikommuner, som ikke kan imødekommes efter de nugældende regler, er en god idé. V har siden frikommuneforsø-

gets begyndelse været varme tilhængere af frikommuner, og derfor støtter V også dette lovforslag.

Lovforslaget giver hjemmel til en række nye forsøg i frikommunerne. V er kritiske over for enkelte af projekterne i lovforslaget, men ønsker på trods heraf at give alle projekterne en chance for at bevise deres værd.

V understreger, at det er vigtigt, at forsøget med frikommunerne bliver så ambitiøst og ubureaukratisk som overhovedet muligt. Med forsøget får forsøgskommunerne en unik mulighed for at gå nye veje, men de skal samtidig også vise, at de kan skabe nye løsninger, der kommer hele den kommunale sektor til gavn. V mener, at forsøget kan være med til at øge kvaliteten af den offentlige sektor i Danmark.

V opfordrer regeringen til hurtigst muligt at begynde udbredelsen af de forsøg, der bevisligt har en positiv effekt, til landes øvrige kommuner. V opfordrer dermed til, at man allerede nu bør plukke de lavthængende frugter og indføre de succesrige tiltag, så de kan blive til gavn for borgerne i alle landets kommuner.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag. Hvis de af mindretallet stillede ændringsforslag forkastes, vil mindretallet dog stemme imod lovforslaget ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (KF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Det Konservative Folkepartis medlem af udvalget kan ikke støtte lovforslaget i sin nuværende form, hvor et af frikommuneforsøgene lægger op til, at en kommunal sagsbehandler kan indhente en borgers helbredsmæssige og andre fortrolige oplysninger hos en læge eller anden sundhedsperson uden samtykke fra den pågældende borger. Det er ikke fordi, at KF er imod frikommuneforsøgene. Tværtimod. KF mener, at lovforslaget overordnet set er udmærket, og vi støtter tanken om og ideerne med frikommuneforsøg. Det er positivt, at der er ni frikommuner, der her får lov til at

iværksætte mange nye forsøg, hvor de bl.a. får lempet regler og vedtægter og afprøvet nye måder at gøre tingene på. Det giver mening, det er der fornuft i, og det bakker KF op om. Det er godt, at man har modet til at tænke nyt og anderledes og gøre tingene lettere, enklere og billigere til gavn for både kommune og borgere.

Men KF kan ikke tilslutte sig et forsøg, der kan medføre brud på retssikkerheden for det enkelte menneske. Som bl.a. også Lægeforeningen har gjort opmærksom på, bryder man et grundlæggende princip ved ikke at indhente borgerens samtykke, når borgerens fortrolige oplysninger videregives. Det mener KF er for vidtgående, det er vi imod, og derfor kan vi ikke støtte lovforslaget, ligesom vi ikke kan støtte frikommuneforsøg, som forværrer konkurrencemulighederne for det private erhvervsliv over for det offentlige.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (EL):

1) Nr. 4-6 udgår.

[Dagpenge- og efterlønsmodtageres mulighed for at udføre frivillige, ulønnede aktiviteter for offentlige virksomheder i kommunalt regi, der udfører sociale tjenesteydelser, udgår]

Af *økonomi- og indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af KF):

2) I nr. 7 indsættes efter § 7 f som ny paragraf:

»§ 7 g. Kommunalbestyrelsen i en frikommune kan træffe afgørelse om at fravige §§ 19 og 20 i integrationsloven og kapitel 1-3 i bekendtgørelse om udarbejdelse af integrationskontrakt og om integrationsprogrammet efter integrationsloven således, at integrationskontrakten ikke skal udarbejdes som et særskilt dokument, men i stedet kan indeholdes i én fælles plan.

Stk. 2. Det indhold, der efter de fravegne bestemmelser i stk. 1 skal indgå i integrationskontrakten, skal også indgå i den fælles plan. De øvrige bestemmelser om formkrav til integrationskontrakten samt om kontraktens formål og opfølgning m.v. finder fortsat anvendelse.

Stk. 3. Den fælles plan efter stk. 1 administreres og finansieres fuldt ud af frikommunen.«

[Tilføjelse af ny forsøgshjemmel]

Af et *mindretal* (EL):

3) I nr. 8 udgår § 9 e.

[Tilkøb af pasning ud over normal åbningstid i dagtilbud udgår]

4) I nr. 9 udgår § 11 c.

[Kontant betaling skal fortsat være muligt i Borgerservice]

5) I nr. 14 udgår § 27 a.

[Ændringer vedrørende borgerstyret personlig assistance (BPA) udgår]

Af *økonomi- og indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af KF):

6) I det under nr. 14 foreslåede § 27 a, stk. 3, ændres »der i dag er ansat direkte hos borgeren og af en nærtstående« til: »der hidtil har været ansat direkte af borgeren eller af en nærtstående«.

[Lovteknisk rettelse]

Af et *mindretal* (EL):

7) I nr. 14 udgår § 27 b.

[Digital sagsbehandling om midlertidige § 83-ydelser udgår]

8) I nr. 14 udgår § 27 c.

[Fravigelsesmulighed for visse af servicelovskrav ved opstilling af udviklingsmål for behandling udgår]

9) I nr. 14 udgår § 27 e.

[Tvungen fraflytning fra botilbud udgår]

Af *økonomi- og indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af KF):

10) I den under nr. 14 foreslåede § 27 e affattes stk. 2, nr. 7 og 8, således:

»7) at kommunalbestyrelsen i frikommunen tilbyder at afholde beboerens flytteudgifter, herunder udgifter til eventuelt indskud, depositum og forudbetalt leje i boligen, flytning af møbler og en sådan indretning af boligen, at den svarer til indretningen i det fraflyttede botilbud, og

8) at flytningen til anden bolig, jf. nr. 5, ikke medfører øgede boligomkostninger for borgeren i boperioden, og at udlejeren tilbagebetaler indskuddet med fradrag af foretagen modregning efter reglerne i kapitel 9 i lov om leje af almene boliger til kommunalbestyrelsen eller depositum og forudbetalt leje med fradrag af foretagen modregning for lejerens forpligtelser over for udlejer, herunder for eventuelle udgifter til det lejedes kontraktmæssige istandsættelse, til frikommunen, når lejeforholdet om den anviste bolig ophører.«

[Lovteknisk rettelse]

Af et *mindretal* (EL):

11) I nr. 15 udgår § 29 c.

[Tvungen fraflytning fra almen plejebolig udgår]

12) I nr. 15 udgår §§ 29 d og 29 f.
[Obligatorisk digital selvbetjening udgår]

13) I nr. 15 udgår § 29 e.
[Mulig fritagelse for ligestillingsredegørelser udgår]

Af økonomi- og indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal
(udvalget med undtagelse af KF):

14) I det under nr. 15 foreslåede § 29 f, stk. 2, 1. pkt., ændres »ansøgninger, anmeldelser, indberetninger mv.« til: »ansøgninger, meddelelser, anmeldelser, indberetninger m.v.«
[Lovteknisk rettelse]

Af et mindretal (EL):

Til § 2

15) Stk. 3 og 4 udgår.
[Konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1, 3-5, 7-9, 11-13 og 15

Enhedslisten har følgende generelle bemærkninger til ændringsforslagene: Enhedslisten er tilhænger af kommunalt selvstyre og af, at der kan foranstaltes forsøg i udvalgte kommuner. Men vi er modstandere af forsøg, der indskrænker borgernes retssikkerhed, og som sætter grundlæggende principper for den fælles velfærd under pres. Derfor foreslår vi, at følgende forsøg udgår af lovforslaget, og vores stilling til lovforslaget vil være betinget af, om disse ændringsforslag bliver vedtaget.

Ad nr. 1

Enhedslisten ønsker at sikre, at der ikke tillades et frikommuneforsøg, hvor dagpenge- og efterlønsmodtagere udfører frivilligt, ulønnet arbejde for virksomheder i kommunalt regi og dermed kan medvirke til at fortrænge ordinært ansatte. Det vil gå ud over faglighed og kvalitet. Det vil gå ud over forsyningssikkerheden, idet de frivillige ikke kan pålægges opgaver, ikke må levere ydelser, som det offentlige kan visiteres til, og ikke kan erstatte det offentliges omsorgsforpligtelser. Hvis det alligevel sker, at de frivillige overskrider disse grænser, så kan det stille dem i en ansvars-pådragende situation. Endelig vil forsøget understøtte den forkerte tendens, vi allerede ser, hvor kommunerne selv organiserer egne »kommunefrivillige« i stedet for at samarbejde med de frivilliges organisationer, så det frivillige arbejde sker efter klare retningslinjer og aftaler.

Ad nr. 3

Ændringsforslaget vil sikre, at der ikke tillades et frikommuneforsøg, hvor en kommune kan tilbyde forældre at købe pasning af deres børn ud over normal åbningstid i den enkelte daginstitution. Det er en glidebane med forældretilkøbsydelser, som i sin yderste konsekvens betyder, at kun de, der har råd, kan købe sig til sådanne tilkøbsydelser. Lovforsla-

get åbner faktisk for en yderligere brugerbetaling på området.

Ad nr. 4

Ændringsforslaget vil sikre, at en kommunal borgerservice fortsat skal kunne tage imod kontant betaling fra en borger. Der skal dermed ikke tillades et frikommuneforsøg, som afskaffer kontantkasser i borgerservice og alene muliggør betaling med betalingskort/netbank. Der er mennesker, som ikke har adgang til betalingskort og netbank, da de ikke kan få en lønkonto. Lovforslaget pålægger ganske vist kommunerne at oprette andre betalingsformer til disse borgere, men det er en ganske overflødig ekstra administration frem for blot at fortsætte, som det er i dag. Lovforslaget siger ganske vist, at der ikke må påføres de pågældende »væsentlige« meromkostninger. Enhedslisten mener, det er helt urimeligt, at denne gruppe borgere i det hele taget påføres meromkostninger som følge af forsøget.

Ad nr. 5

Ændringsforslaget vil sikre, at der ikke tillades et frikommuneforsøg, der ændrer administrationen af borgerstyret personlig assistance (BPA), så en kommune har lov til at flytte arbejdsgiveransvaret fra borgeren til en forening eller privat virksomhed. Enhedslisten vil sikre, at borgere, som har behov for at ansætte hjælpere, ikke skal opleve en indskrænkning i deres selvbestemmelsesret, men det er ikke desto mindre, hvad lovforslaget lægger op til. Endelig skal det bemærkes, at Social- og Integrationsministeriet overvejer en ændring af reglerne på BPA-området. Også på den baggrund virker det helt overflødigt at iværksætte forsøg på dette område.

Ad nr. 7

Ændringsforslaget vil sikre, at der ikke tillades et frikommuneforsøg, hvor borgerne tvinges til digitalt at ansøge om midlertidige ydelser efter servicelovens § 83, og hvor meddelelse om afgørelsen til borgeren også sker digitalt. Der er f.eks. stadig op imod 400.000 borgere over 65 år, der aldrig har anvendt inernet. Enhedslisten er principielt modstandere af at indføre obligatorisk digital selvbetjening. Vi finder endvidere, at de alternative løsninger, der ifølge lovforslaget skal gives til de borgere, der ikke kan benytte sig af obligatorisk digital selvbetjening, er overflødigt bureaukrati og ekstraomkostning frem for at fortsætte med den nuværende ordning, hvor myndighederne kommunikerer skriftligt med de pågældende borgere.

Ad nr. 8

Ændringsforslaget vil sikre, at der ikke tillades et frikommuneforsøg, hvor en kommune kan undlade at oplyse borgeren skriftligt om den hjælp samt eventuelt ændring af den hjælp, der er bevilget i forbindelse med afgørelser om hjælp efter § 83 og § 86 i lov om social service, og i stedet kan nøjes med skriftligt at have beskrevet borgerens udviklingsmål, og hvordan disse nås. Det er til skade for borgerens retssikkerhed, at borgeren ikke får en skriftlig oplysning om, hvilken hjælp borgeren er berettiget til.

Ad nr. 9 og 11

Ændringsforslaget vil sikre, at en kommune ikke kan tvinge borgere til at flytte fra en bolig, hvis deres behov ændrer sig og en anden borger står på venteliste for at få tilbud om boligen. Det er indgribende og uværdigt at tvinge borgere til at flytte fra en bolig, som de er glade for, fordi det er mere rentabelt for kommunen. Ændringsforslaget vil desuden sikre, at en kommune ikke kan tvinge efterlevende ægtefæller at flytte fra et botilbud/bolig, selv om de f.eks. har ret til at overtage boligen.

Ad nr. 12

Ændringsforslaget vil sikre, at en kommune ikke kan indføre tvungen digital selvbetjening på udvalgte serviceområder som f.eks. i forbindelse med at give oplysninger til Bygnings- og Boligregistret (BBR). Enhedslistens ændringsforslag vil også sikre, at kommuner ikke kan indføre obligatorisk digital selvbetjening hurtigere og på flere områder end i regeringens generelle indfasning af digitaliseringsstrategien. Enhedslisten er principielt imod obligatorisk digital selvbetjening. Vi finder endvidere, at de alternative løsninger, der ifølge lovforslaget skal gives til de borgere, der ikke kan benytte sig af obligatorisk digital selvbetjening, er overflødigt bureaukrati og ekstraomkostning frem for at fortsætte med den nuværende ordning, hvor myndighederne kommunikerer skriftligt med de pågældende borgere.

Ad nr. 13

Ændringsforslaget vil sikre, at en kommune ikke kan undlade at udarbejde en ligestillingsredegørelse til Ministeriet for Ligestilling og Kirke i 2013 og 2015, men i stedet kan indsende deres eventuelle egne redegørelser, statistikker og lign. Det er vigtigt at fastholde fokus på ligestillingsområdet bl.a. med sammenlignelige redegørelser på tværs af kommunerne.

Ad nr. 15

Der er tale om konsekvensændringer som følge af ændringsforslag nr. 9 og 11.

Til nr. 2

Efter gældende regler skal kommunalbestyrelsen inden 1 måned efter at have overtaget ansvaret for en udlænding omfattet af integrationslovens integrationsprogram for flygtninge og familiesammenførte udlændinge udarbejde en integrationskontrakt. Kontrakten skal være skriftlig og skal underskrives af både udlændingen og kommunen. Den skal udarbejdes på baggrund af en samlet vurdering af den enkelte udlændings situation og behov, med henblik på at udlændingen hurtigst muligt opnår ordinær beskæftigelse.

Integrationskontrakten indeholder oplysninger om udlændingens beskæftigelses- eller uddannelsesmål og fastlægger indholdet af de aktiviteter, der skal sikre, at de opstillede mål opfyldes m.v.

Det skal endvidere fremgå af kontrakten, hvilke sanktioner der efter lovgivningen gælder over for udlændingen, hvis den pågældende uden rimelig grund afviser at tage imod arbejde, eller hvis den pågældende uden rimelig grund udebliver fra eller afviser en aktivitet fastsat i kontrakten.

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen i en frikommune kan beslutte, at integrationskontrakten ikke skal udarbejdes som et særskilt dokument, men i stedet kan indeholdes i én fælles plan. Forslaget går således alene ud på at ændre formkravet til integrationskontrakten fra at skulle være en særskilt indgået kontrakt til i stedet at kunne indeholdes i én fælles plan. Alle øvrige bestemmelser om integrationskontraktens indhold, formål, opfølgning og øvrige formkrav m.v. skal fortsat opfyldes efter gældende regler.

Ud over integrationskontrakten kan den fælles plan også indeholde:

- en jobplan
- en uddannelsesplan inden for rammerne af vejledningsloven og
- en opfølgingsplan efter sygedagpengeloven, hvis dette er muligt som følge af en forsøgsbestemmelse herom i medfør af § 80 i sygedagpengeloven, f.eks. som led i frikommuneforsøg.

Som følge af § 4 i bekendtgørelse om frikommuneforsøg på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet vil en integrationskontrakt altid kunne kombineres med en jobplan ved udarbejdelse af én fælles plan.

Kombineres integrationskontrakten og/eller jobplanen med en uddannelsesplan i én fælles plan, skal uddannelsesplanen udarbejdes inden for rammerne af vejledningsloven.

For så vidt angår en eventuel kombination med en opfølgingsplan efter sygedagpengeloven, bemærkes det, at frikommunerne har mulighed for at lave forsøg med udarbejdelse af en opfølgingsplan i sygedagpengesager, jf. §§ 13 og 18 i den gældende bekendtgørelse om frikommuneforsøg på beskæftigelses- og sygedagpengeområdet. Den fælles plan skal i alle tilfælde administreres og finansieres fuldt ud af frikommunen.

Det er endvidere en forudsætning for iværksættelse af et frikommuneforsøg med én fælles plan, at der som udgangspunkt ikke behandles følsomme personoplysninger, herunder helbredsoplysninger, uden personens samtykke. Det er ligeledes en forudsætning, at frikommunen selv finansierer og udvikler en it-løsning, og at it-løsningen bl.a. tager højde for, at der fortsat skal indberettes data om den aktive indsats i henhold til bekendtgørelse om det fælles datagrundlag og statistiske datavarehus for beskæftigelsesindsatsen, herunder oplysninger om tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, selv om kommunen er undtaget fra kravet om planer.

Til nr. 6, 10 og 14

Der er tale om lovtekniske rettelser.

Simon Kollerup (S) Annette Lind (S) Jan Johansen (S) Daniel Toft Jakobsen (S) Lennart Damsbo-Andersen (S)

Mette Reissmann (S) Rasmus Prehn (S) Liv Holm Andersen (RV) Marlene Borst Hansen (RV) fmd. Nadeem Farooq (RV)

Lisbeth Bech Poulsen (SF) Pernille Vigsø Bagge (SF) Lars Dohn (EL) Rosa Lund (EL) Finn Sørensen (EL)
Erling Bonnesen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Martin Geertsen (V) Jacob Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V)
Sophie Løhde (V) Anni Matthiesen (V) Hans Christian Thoning (V) Morten Marinus (DF) Mikkel Dencker (DF)
Dennis Flydtkjær (DF) Mette Hjerminde Dencker (DF) Leif Mikkelsen (LA) Mike Legarth (KF) nfm.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	45	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende L 188

Bilagsnr.	Titel
1	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
2	Hørings svar og høringsnotat, fra økonomi- og indenrigsministeren
3	Supplerende høringsnotat, fra økonomi- og indenrigsministeren
4	Oversigt over forsøgsbestemmelserne, fra økonomi- og indenrigsministeren
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	1. udkast til betænkning
7	Ændringsforslag, fra økonomi- og indenrigsministeren
8	2. udkast til betænkning
9	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 188

Spm.nr.	Titel
1	MFU spm., om ministrene vil redegøre for lovforslagets konsekvenser for vilkårene for og udviklingen i landdistrikter og på øerne, til økonomi- og indenrigsministeren og ministeren for by, bolig og landdistrikter, og ministrenes svar herpå
2	MFU spm. om hørings svarene og bekymringerne fra handicaporganisationerne heriblandt Landsforeningen LEV, Danske Handicaporganisationer m.fl., til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
3	MFU spm., om frikommuneforsøget legaliserer tvangsflytninger, og om det er i overensstemmelse med loven om magtanvendelse, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
4	MFU spm. om, hvordan frikommuneforsøget omkring tvangsflytninger af beboere i botilbud adskiller sig fra de muligheder, som kommunerne allerede har i dag via servicelovens § 129, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
5	MFU spm., om lovforslagets § 27 e om flytning af borgere i botilbud lever op til grundlovens § 71, hvoraf det fremgår, at den personlige frihed er ukrænkelig, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå
6	MFU spm. om, hvorvidt forslaget om flytning af borgere i botilbud er i strid med artikel 19, litra a, i FN's handicapkonvention, som flere organisationer har påpeget, til økonomi- og indenrigsministeren, og ministerens svar herpå